Anı Türü

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 **D – Y – D – Y**
Günü gününe yazılan türe günlük denir; anıda çevre, dönem ve başka kişiler de anlatılır.

2 **C) Bâbürnâme**
Babür Şah'ın 16. yüzyılda yazdığı Bâbürnâme, anı türünün ilk eseri kabul edilir.

3 **B) Günlük**
Tarih atılarak, günü gününe yazılmıştır.

4 **a) Tanzimat b) otobiyografi c) günlük**
Anı, günlük ve otobiyografi kişisel yaşantıya dayanan türlerdir.

5 **D) "Aradan kırk yıl geçti; şimdi dönüp bakınca..."**
Olayların üzerinden uzun zaman geçtikten sonra kaleme alındığını gösteren ifade budur.

6 **A) Tamamen hayal ürünü olaylara dayanması**
Anı kurmaca değildir; gerçek yaşantılara dayanır.

7 **Günlük olayların yaşandığı gün tarih atılarak yazılır; anı ise olayların üzerinden bir süre geçtikten sonra yazılır.**
Her ikisi de kişisel yaşantıya dayanır; fark yazılma zamanıdır.

8 **E) Masal kitabı**
Masal olağanüstü, kurmaca olayları anlatır; diğerlerinde gerçek kişi ve olaylardan söz edilir.

9 **B) Dönemin toplumsal hayatı ve âdetleri hakkında bilgi vermesi**
Anılar, yaşanan dönemin toplumsal özelliklerini yansıtan birer belgedir.

10 **1–b 2–a**
Bu yazarlar kendi yaşantılarından yararlanarak hikâye ve roman yazmıştır.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 **D) Olaylar kurmaca bir dünyada, hayal ürünü kişilerle anlatılmıştır.**
Anıda olaylar gerçek yaşama aittir; kurmaca değildir.

12 **Örnek: Zor zamanlarda komşuluk ve dayanışmanın değerini anlamıştır.**
Son cümle, yaşanan olayın yazarda bıraktığı izi açıkça verir.

13 **E) Otobiyografinin kişinin kendi hayatıyla sınırlı olması, anının çevreyi ve dönemi de anlatması**
İkisi de kişisel yaşantıya dayanır; otobiyografi kişinin kendisine odaklanır, anı çevresini de anlatır.

14 **C) Öğrencilerini cesaretlendiren, onlarla içtenlikle paylaşan biri olması**
Öğretmen kendi gençlik şiirlerini paylaşarak öğrencilerine cesaret vermiştir.

15 **A) Anılarda da bir plan izlenmesi, betimlemeler yapılması ve geriye dönüşlere yer verilmesi**
Anı, gerçek olayları anlatsa da hikâyedeki gibi planlı, betimlemeli bir yapı kurabilir.

16 **Örnek: Ortaokulun ilk günü annem beni okul kapısına kadar getirmişti. Kalabalığın içinde elini bırakmak istememiştim. Şimdi o kapının önünden geçtiğimde, o gün ne kadar korktuğumu hatırlayıp gülümsüyorum; çünkü o okulda en iyi arkadaşlarımı bulmuştum.**
Anıda gerçek bir yaşantı, birinci kişi anlatımıyla ve üzerinden zaman geçmiş olarak anlatılmalıdır.

17 **D) Sanatçıların anılarında dönemin edebî ortamı, dergileri, tartışmaları ve kişileri anlatılır.**
Sanatçı, yaşadığı edebî ortamı ve tanıdığı kişileri anlatarak döneme tanıklık eder.

18 **B) Söylev (nutuk)**
Kitabelerde hükümdar halkına seslenir; bu, söylev özelliğidir.

19 **Örnek: Lise yıllarımda bir mart günü, ayakkabılarım sırılsıklam eve döndüğümü hatırlıyorum. O akşam bitiremediğim matematik ödevi için sabah erkenden kalkmıştım. Şimdi düşünüyorum da o yağmurlu günler, sorumluluk duygusunu öğrendiğim günlermiş.**
Anıya dönüştürürken geçmiş zaman kullanılmalı ve zaman aralığı hissettirilmelidir.

20 **A) Askerliğimi yaptığım o sınır kasabasında, kırk yıl önce, kışın kurtların köye kadar indiğine tanık olmuştum.**
Yazarın geçmişte yaşadığı ve tanık olduğu bir olayı yıllar sonra anlatması anının özelliğidir; tarihli cümle günlüğe, diğerleri öğretici metne ve masala aittir.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **E) II, III ve IV**
Tarih atılarak günü gününe yazmak günlüğün özelliğidir; diğerleri anıya aittir.

22 **C) Anı**
Yaşananların yıllar sonra, yazarın bakış açısıyla, çevre ve dönem bilgisiyle anlatılması anının özelliğidir.

23 **D) Olaylar üçüncü kişi ağzından, dışarıdan bir gözlemci tarafından anlatılmıştır.**
"Hiç unutmam, bizi, ısındık, öğrendim" gibi ifadeler birinci kişi anlatımını gösterir.

24 **A) Anılar, yazarın kişisel bakış açısıyla biçimlenir.**
Olaylar kişisel bakış açısıyla yeniden yapılandırıldığı için anılar kişiden kişiye değişir.

25 **B) Anı türü Türk edebiyatına ilk kez Cumhuriyet Dönemi'nde girmiştir.**
Anı özellikleri çok eski metinlerde de görülür; tür Tanzimat'tan sonra yaygınlaşmıştır.

26 **Örnek: Sağlam, akıcı ve sürükleyici bir dille yazılmalıdır. / Yaşananlar yalnızca sıralanmamalı; betimleme, sezdirme ve yorumla okurda etki bırakmalıdır.**
Anının edebî tür sayılması, yalnızca bilgi vermesine değil, dilinin sağlamlığına ve etkileyiciliğine bağlıdır.

27 **E) Birinci metin kişinin kendisiyle sınırlıyken ikinci metin dönemi ve çevreyi de anlatmaktadır.**
Birinci metin otobiyografik bir özet gibidir; ikinci metin çevre ve dönem bilgisi vererek anı özelliği gösterir.

28 **C) Öğrencinin, olayları dedesinin ağzından değil, kendi yaşamış gibi hayal ürünü ayrıntılarla anlatması**
Anı, anlatanın kendi yaşantısına ya da tanıklığına dayanır; hayal ürünü ayrıntılar metni kurmacaya yaklaştırır.

29 **D) "Şimdi dönüp bakınca, yazar olma cesaretini ilk o sabah bulduğumu anlıyorum."**
Yazar, geçmişteki olayın hayatındaki yerini bugünden bakarak yorumlamaktadır.

30 **E) Anıların, olayların insan hayatındaki etkisini ve gündelik ayrıntılarını yansıttığı**
Parça, anının olayların insan üzerindeki izini ve gündelik ayrıntıları sakladığını vurgular.